

Minister Klimatu i Środowiska

DPN-WZE.050.39.2025.AK
4036361.16504754.13426354
Warszawa, 24-11-2025

Dotyczy: odpowiedź na interpelację Posła Grzegorza Płaczka (nr K10INT12796)
Temat: w sprawie pilnych działań na rzecz Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA,
Polskiej Grupy Górniczej SA i krajowego hutnictwa

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do interpelacji Posła Grzegorza Płaczka (nr K10INT12796) poniżej przedstawiam odpowiedzi na pytania w niej zawarte. Na wstępie odnosząc się do treści interpelacji, chciałbym podkreślić, że wydobywanie węgla jako paliwa nie jest objęte europejskim systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych EU ETS.

- 1. Jakie działania podjęło Ministerstwo w temacie negocjacji z Komisją Europejską w celu elastycznego stosowania regulacji unijnych dla sektorów strategicznych, w tym wydłużenia okresów przejściowych i zapewnienia subwencji lub darmowych uprawnień w ramach EU ETS?**

W ramach systemu EU ETS funkcjonuje kilka mechanizmów, których celem jest ochrona konkurencyjności europejskiego przemysłu oraz zachęta do transformacji energetycznej. Są to przede wszystkim: przydziały bezpłatnych uprawnień do emisji dla instalacji działających w sektorach narażonych na ryzyko tzw. ucieczki emisji, rekompensaty dla kosztów pośrednich, tj. wzrostu cen energii związanych z kosztami ponoszonymi przez instalacje wytwarzające energię elektryczną w ramach systemu EU ETS oraz instrumenty finansowe takie jak Fundusz Modernizacyjny i Fundusz Innowacyjny.

W ramach ostatniej rewizji systemu EU ETS przeprowadzonej w 2023 r. wprowadzono kilka dodatkowych zachęt dla instalacji. Pierwszą jest zmiana filozofii włączania instalacji do systemu, tzn. instalacje, które po dokonaniu modernizacji procesów produkcyjnych nie generują emisji lub są instalacjami niskoemisyjnymi mogą nadal być objęte systemem a jako bonus za poniesione koszty inwestycyjne otrzymywać na swoją produkcję bezpłatny przydział uprawnień do emisji. Instalacje mieszczące się w przedziale 10% najbardziej wydajnych podinstalacji dla odpowiednich wskaźników referencyjnych, otrzymają przydział uprawnień do emisji niepomniejszony za pomocą współczynnika korygującego (*Cross-Sectoral Correction Factor, CSCF*). Wprowadzono również nowe rozwiązania w zakresie przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji - tzw. zasady warunkowości. Wśród nich

przydział dodatkowych 30% uprawnień do emisji dla ciepłownictwa, którego Polska była inicjatorem. Ideą wprowadzenia dodatkowego 30% przydziału było odciążenie finansowe przedsiębiorstw ciepłowniczych poprzez uwolnienie środków i tym samym umożliwienie im przeprowadzenia inwestycji mających na celu transformację niskoemisyjną sektora.

W ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy na forum EU toczyły się intensywne prace nad aktami wykonawczymi i delegowanymi do obowiązującej dyrektywy EU ETS. W ramach tych prac Polska dążyła do wypracowania najkorzystniejszych dla ciepłowni rozwiązań, co udało się osiągnąć. Działania Polskiego Rządu doprowadziły m.in. do odejścia przez KE od niekorzystnych dla ciepłownictwa propozycji zmniejszenia dedykowanego im dodatkowego 30% przydziału czy wydania uprawnień dopiero po zakończeniu realizacji inwestycji, co w efekcie oznaczałoby, że podmioty te nie mogłyby skorzystać z przedmiotowego odstępstwa.

Wpływ transformacji energetyczno-klimatycznej na przemysł jest jednym z głównych tematów poruszanych ostatnio na forum Unii Europejskiej, szczególnie głośno podnoszony przez Polskę. Dostrzegamy dużą dynamikę zmian w naszym otoczeniu i konieczność dostosowań. Dlatego kluczowym zadaniem, przed którym stoimy jest zwiększanie produktywności i konkurencyjności UE przy jednoczesnym zachowaniu europejskiego modelu społecznego. W tym kontekście priorytetem jest obniżenie cen energii. Wysokie ceny energii to jedna z głównych przyczyn spadku konkurencyjności UE. W przypadku Polski uderzają w szczególności w odbiorców końcowych, w związku z miksem energetycznym naszego kraju. Dlatego też od dłuższego czasu postulujemy o przeprowadzenie przez Komisję szczegółowej analizy dotychczasowego wdrażania pakietu Fit for 55 w państwach członkowskich.

Nacisk Polski przyniósł już skutek w postaci zmiany ukierunkowania działań Komisji Europejskiej, która zdecydowanie większą uwagę przykładła do spraw konkurencyjności unijnych gospodarek w realizacji celów klimatycznych czy też akceptowalnych cen energii. Przykładami są m.in. Czysty Ład Przemysłowy (*Clean Industrial Deal*), czy Plan w zakresie Przystępnej Energii (*Action Plan for Affordable Energy*), które skoncentrowane są m.in. na poprawę konkurencyjności europejskiego przemysłu i doprowadzenie do odpowiednio niskich cen za energię.

Również dzięki staraniom m.in. polskiego Rządu, który zwracał uwagę na konieczność zainicjowania procesu rewizji EU ETS, Komisja Europejska zaplanowała kompleksową rewizję systemu na 2026 r. Prace nad konkretnymi propozycjami rozpoczną się w przyszłym roku, po przedłożeniu przez KE stosownego wniosku. Jednak już teraz Rząd RP postuluje m.in. o utrzymanie bezpłatnych uprawnień do emisji zgodnie z obowiązującymi zasadami, wprowadzenie mechanizmów kontroli cen uprawnień do emisji, wyłączenie produkcji obronnej z EU ETS oraz uwzględnienie specyfiki poszczególnych państw członkowskich i regionów w ramach architektury wsparcia finansowego dla transformacji. Planowana rewizja systemu EU ETS powinna zostać wykorzystana do możliwie najbardziej kompleksowego przeglądu, ponieważ wchodzimy w ostatni okres funkcjonowania systemu. Celem powinno być przygotowanie najbardziej efektywnego systemu gwarantującego zachowanie konkurencyjności europejskich gospodarek.

Rozważana jest też możliwość zastosowania dla kluczowych sektorów odstępstwa analogicznego jak w przypadku ciepłownictwa, tzn. dodatkowego przydziału uprawnień do emisji w zamian za inwestycje niskoemisyjne.

Ponadto, Ministerstwo Klimatu i Środowiska podejmuje działania, by mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂, (CBAM), skuteczniej przeciwdziałał przenoszeniu produkcji poza UE i chronił konkurencyjność europejskich firm. Zwracamy uwagę, że potrzebne są rozwiązania wspierające eksport towarów objętych CBAM. Najlepszym podejściem wydaje się bezterminowe utrzymanie bezpłatnych uprawnień dla eksportu. Obecne przepisy zakładają stopniowe wycofywanie bezpłatnych uprawnień wraz z wdrażaniem mechanizmu CBAM. Jednak Polska apeluje na forum UE, by ponownie przemyśleć tę strategię, ponieważ nie należy rezygnować z mechanizmu, który działa i chroni przed ucieczką emisji, przynajmniej dopóki skuteczność CBAM nie zostanie jasno potwierdzona.

Dowodem naszych skutecznych działań jest złagodzenie ograniczeń dotyczących maksymalnego poziomu dopuszczalnych emisji po roku 2039 oraz umożliwienie włączenia trwałych mechanizmów usuwania emisji do unijnego systemu EU ETS, które Rząd wynegocjował w projekcie Europejskiego prawa o klimacie.

Ponadto w ubiegłym roku przygotowaliśmy wspólny polsko-włoski dokument, przekazany Komisji Europejskiej i poparty przez kilka innych krajów. Wskazaliśmy w nim szereg kwestii, które mogą poprawić działanie CBAM – potrzebę wsparcia dla eksporterów oraz możliwość opóźnienia wycofywania bezpłatnych uprawnień, jeśli CBAM nie będzie działać skutecznie.

2. Jakie wdrożenia mechanizmów wsparcia finansowego i inwestycyjnego zastosuje Ministerstwo dla JSW i PGG oraz krajowych hut, które pozwolą konkurować globalnie, przy zachowaniu miejsc pracy?

Od 2020 r. funkcjonuje Fundusz Modernizacyjny (FM), którego Polska jest głównym beneficjentem z przewidywaną pulą wsparcia do 2030 r. szacowaną na około 55 mld zł. Środki te przeznaczone są na modernizację krajowego sektora energetycznego i poprawę efektywności energetycznej. Od momentu uruchomienia FM Polska uzyskała akceptację 25 programów priorytetowych, wśród których są te, które bezpośrednio wspierają przemysł energochłonny, takie jak:

- Program priorytetowy Przemysł energochłonny poprawa efektywności energetycznej,
- Program priorytetowy Przemysł energochłonny – oze,
- Program Priorytetowy Kogeneracja dla energetyki i przemysłu (cz.1 i 2.)

Nabory wniosków przeprowadza Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – Operator FM.

3. Jakie wzmocnienie ochrony rynku UE przed dumpingiem taniego koksu, stali i węgla, w tym pełne wykorzystanie mechanizmu CBAM oraz środków antidumpingowych zastosuje Ministerstwo?

Mechanizm CBAM wyrównujący koszty emisji CO₂ między producentami z UE a importerami spoza UE wchodzi od stycznia 2026 r. w etap, gdzie importerzy będą zobowiązani do zakupu certyfikatów CBAM, co ma zniechęcić do importu tanich, wysokoemisyjnych produktów, w tym stali. Jednocześnie pracujemy nad rozwojem mechanizmu CBAM na forum Unii Europejskiej, by jak najskuteczniej chronić polski przemysł przed nieuczciwą konkurencją z krajów trzecich.

Warto zauważyć, że prowadzenie działań antydumpingowych pozostaje w kompetencji Ministra Rozwoju i Technologii.

4. Czy i jakie przyspieszenie modernizacji technologicznej przedsiębiorstw planuje podjąć Ministerstwo, tak aby mogły równocześnie spełniać wymogi ekologiczne i pozostawać konkurencyjne cenowo.

NFOŚiGW - Operator FM w porozumieniu z Ministerstwem Klimatu i Środowiska od 2020 r. opracowuje i wdraża programy priorytetowe finansowane ze środków Funduszu Modernizacyjnego. Obejmują one szeroki zakres przedsięwzięć, które służą m.in. podnoszeniu efektywności energetycznej przedsiębiorstw.

Drugim istotnym źródłem wsparcia jest Fundusz Innowacyjny (FI), również funkcjonujący od 2020 r. FI jest jednym z największych na świecie funduszy wspierających projekty z zakresu innowacyjnych technologii niskoemisyjnych, mający na celu wprowadzenie na rynek rozwiązań przemysłowych służących dekarbonizacji Europy. FI koncentruje się na wysoce innowacyjnych technologiach, które mogą przynieść znaczne redukcje emisji gazów cieplarnianych, a rozwiązania w nich proponowane w przyszłości mogą znaleźć szerokie zastosowanie.

FI jest funduszem zarządzanym bezpośrednio przez Komisję Europejską. Co roku KE ogłasza konkursy dotyczące wsparcia realizacji przedsięwzięć, które obejmują obszary wskazane w dyrektywie EU ETS, a które proponują innowacyjne technologie przyczyniające się do znaczącej redukcji emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie dedykowane jest zarówno małym przedsiębiorstwom, jak również wielkim inwestycjom, których wydatki kapitałowe przekraczają 100 mln euro.

Poza finansowaniem innowacyjnych przedsięwzięć KE wspiera ze środków FI również produkcję odnawialnego wodoru pochodzenia niebiologicznego, organizując aukcje wodorowe i udzielając dotacji na jego produkcję przedsiębiorcom wybranym w aukcji, którzy złożyli najkorzystniejszą ofertę. Pod koniec 2025 r. KE rozpocznie pierwszą pilotażową aukcję na ciepło procesowe. Wsparcie będzie miało formę, tak samo jak w przypadku aukcji wodorowej, stałej premii powiązanej i proporcjonalnej do wykazanej redukcji emisji CO₂, wypłacanej przez maksymalny okres 5 lat. Obecny produkcja ciepła procesowego w przemyśle opiera się głównie na stosowaniu paliw kopalnych. Celem aukcji jest wspieranie wykorzystania w procesach przemysłowych innych źródeł produkcji ciepła niż paliwa kopalne i dotowanie zastosowania odnawialnych źródeł energii. Pula wsparcia, jaka planowana jest do rozdysponowania w ramach tej aukcji, wyniesie 1 mld euro.

Obecnie MKiŚ pracuje nad rozwiązaniami, które pozwolą wzmocnić struktury krajowe w zakresie zarządzania Funduszem Innowacyjnym a tym samym ułatwić polskim

przedsiębiorcom ubieganie się o wsparcie z tego źródła. W styczniu przyszłego roku MKiŚ planuje zorganizowanie dnia informacyjnego Funduszu Innowacyjnego dedykowanego wszystkim zainteresowanym podmiotom, w trakcie którego przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA) przedstawią szczegółowe informacje o możliwościach finansowania ze środków FI, w tym aukcji.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Bolesła
Sekretarz Stanu
Sekretarz Stanu Krzysztof Bolesła
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM